

Sygn. akt I ACa 1701/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSO del. Izabella Dyka
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa D. D. (1)

przeciwko A. D. (1) i H. D. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej H. D. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 października 2017 r. sygn. akt I C 1179/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 8.100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;**

3. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz kuratora-adwokata D. G. kwotę 9.963 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt trzy złote), w tym 1.863 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora w postępowaniu apelacyjnym.**

SSO Izabella Dyka SSA Jan Kremer SSA Anna Kowacz-Braun

I ACa 1701/17

UZASADNIENIE

Powódka D. D. (1) domagała się zobowiązania pozwanych A. D. (1) oraz H. D. (1) nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym do solidarnej zapłaty na rzecz powódki kwoty 384.934,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 42.992,60 zł od dnia 18 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
- 21.160,32 zł. od dnia 27 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,
- 42.936,96 zł od dnia 2 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 48.586,56 zł od dnia 9 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 52.875,12 zł od dnia 16 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 45.864,48 zł od dnia 19 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 45.646,20 zł od dnia 24 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- 64.328,40 zł od dnia 25 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty

oraz kosztami procesu w tym zastępstwa procesowego z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej H. D. (1) do wysokości wartości nieruchomości wymienionych w pozwie.

Na wypadek skierowania sprawy na rozprawę powódka wniosła o zasądzenie powyższej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego z ograniczeniem odpowiedzialności H. D. (1) w sposób wskazany powyżej.

Na uzasadnienie żądania pozwu powódka wskazała, że jako rolnik prowadzący gospodarstwo rolne, trudniący się przede wszystkim chowem i hodowlą bydła, sprzedała pozwanemu A. D. (2) prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) bydło tuczne po cenie oraz w liczbie oznaczonej na fakturach Vat. Całkowita wartość powstałej wierzytelności wyniosła łącznie 384.934,64 zł i została zabezpieczona notarialnym oświadczeniem pozwanych w przedmiocie ustanowienia dwóch hipotek.

W toku postępowania powódka wniosła o ustanowienie kuratora dla pozwanej H. D. (1) – nieznannej z miejsca pobytu.

Zarządzeniem z dnia 5 maja 2017 r. ustanowiono dla pozwanej H. D. (1) kuratora procesowego w osobie adwokata D. G..

W odpowiedzi na pozew kurator procesowy H. D. (1), wniósł o oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanej H. D. (1) oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, stosownie do norm przepisanych.

Pozwany A. D. (3) mimo prawidłowego zawiadomienia nie stawił się na posiedzenia wyznaczone na rozprawę i nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo, z modyfikacją w zakresie kwoty 20 000 zł odnośnie zakresu odpowiedzialności pozwanej, po ustaleniu, że D. D. (1) jest rolnikiem i prowadzi gospodarstwo rolne, w ramach którego trudni się przede wszystkim chowem i hodowlą bydła. W ramach prowadzonego gospodarstwa rolnego powódka sprzedała pozwanemu A. D. (2), który prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...), bydło tuczne po cenie oraz w liczbie oznaczonej na fakturach VAT RR o numerach:

- (...)/VAT z dnia 3.11.2014r. na kwotę 21.496,30 zł, z terminem zapłaty na dzień 17.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 3.11.2014r. na kwotę 21.496,30 zł, z terminem zapłaty na dzień 17.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 12.11.2014r. na kwotę 20.544,00 zł, z terminem zapłaty na dzień 26.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 12.11.2014r. na kwotę 21,160,32 zł, z terminem zapłaty na dzień 26.11.2014r.,

- (...)/VAT z dnia 17.11.2014r. na kwotę 21.468,48 zł , z terminem zapłaty na dzień 01.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 17.11.2014r. na kwotę 21.468,48 zł , z terminem zapłaty na dzień 01.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 24.11.2014r. na kwotę 23.985,12 zł , z terminem zapłaty na dzień 8.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 24.11.2014r. na kwotę 24.601,44 zł , z terminem zapłaty na dzień 8.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 01.12.2014r. na kwotę 27.659,50 zł , z terminem zapłaty na dzień 15.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 01.12.2014r. na kwotę 25.215,62 zł , z terminem zapłaty na dzień 15.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 04.12.2014r. na kwotę 23.233,98 zł , z terminem zapłaty na dzień 18.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 4.12.2014r. na kwotę 22.630,50 zł , z terminem zapłaty na dzień 18.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 9.12.2014r. na kwotę 22.823,10 zł , z terminem zapłaty na dzień 23.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 9.12.2014r. na kwotę 22.823,10 zł , z terminem zapłaty na dzień 23.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 10.12.2014r. na kwotę 32.164,20 zł , z terminem zapłaty na dzień 24.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 10.12.2014r. na kwotę 32.164,20 zł , z terminem zapłaty na dzień 24.12.2014r.

Łącznie powódka sprzedała pozwanemu bydło tuczne za cenę 384.934,64 zł.

A. D. (1) jest właścicielem w całości nieruchomości położonej w Ł., składającej się z działek ewidencyjnych nr (...), dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr(...), położonej w Ł., składającej się z działki ewidencyjnej nr(...), dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) a nieruchomości te stanowią jego majątek osobisty.

Z kolei A. D. (1) i H. D. (1) są właścicielami na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej nieruchomości: położonej we wsi S., składającej się z działki ewidencyjnej nr (...), dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej w mieście i gminie Ż. składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr (...) położonej we wsi Ł., składającej się z działki ewidencyjnej nr (...), , dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej we wsi Ł., składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej we wsi Ł., składającej się z działek ewidencyjnych nr (...), nr (...), dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w

D. prowadzi księgę wieczystą nr (...), położonej we wsi Ł., składającej się z działki ewidencyjnej nr(...), dla której Sąd Rejonowy w D.Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w D. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

A. D. (1) w dniu 11.12.2014 r. złożył oświadczenie o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na jego nieruchomościach objętych księgami wieczystymi nr (...) oraz (...) na rzecz D. D. (1) do kwoty 30.000 zł dla zabezpieczenia wszelkich należności wynikających z zapłaty faktury VAT nr (...) z dnia 12.11.2014 r. na kwotę 20.544 zł, dla zabezpieczenia zapłaty zobowiązania głównego, zapłaty odsetek za zwłokę w płatności, kosztów postępowania egzekucyjnego oraz kosztów postępowania sądowego.

A. i H. D. (1) złożyli w dniu 11.12.2014 r. oświadczenie o ustanowieniu hipoteki umownej łącznej na nieruchomościach należących do ich majątku wspólnego, objętych księgami wieczystymi o numerach: (...), (...), (...), (...), (...), (...) do kwoty 400.000 zł dla zabezpieczenia zapłaty wszelkich należności wynikających z faktur VAT:

- (...)/VAT z dnia 3.11.2014r. na kwotę 21.496,30 zł, z terminem zapłaty na dzień 17.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 3.11.2014r. na kwotę 21.496,30 zł, z terminem zapłaty na dzień 17.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 12.11.2014r. na kwotę 21,160,32 zł, z terminem zapłaty na dzień 26.11.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 17.11.2014r. na kwotę 21.468,48 zł, z terminem zapłaty na dzień 01.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 17.11.2014r. na kwotę 21.468,48 zł, z terminem zapłaty na dzień 01.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 24.11.2014r. na kwotę 23.985,12 zł, z terminem zapłaty na dzień 8.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 24.11.2014r. na kwotę 24.601,44 zł, z terminem zapłaty na dzień 8.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 01.12.2014r. na kwotę 27.659,50 zł, z terminem zapłaty na dzień 15.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 01.12.2014r. na kwotę 25.215,62 zł, z terminem zapłaty na dzień 15.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 04.12.2014r. na kwotę 23.233,98 zł, z terminem zapłaty na dzień 18.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 4.12.2014r. na kwotę 22.630,50 zł, z terminem zapłaty na dzień 18.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 9.12.2014r. na kwotę 22.823,10 zł, z terminem zapłaty na dzień 23.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 9.12.2014r. na kwotę 22.823,10 zł, z terminem zapłaty na dzień 23.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 10.12.2014r. na kwotę 32.164,20 zł, z terminem zapłaty na dzień 24.12.2014r.,
- (...)/VAT z dnia 10.12.2014r. na kwotę 32.164,20 zł, z terminem zapłaty na dzień 24.12.2014r.

a to dla zabezpieczenia zapłaty zobowiązania głównego, odsetek za zwłokę, kosztów postępowania egzekucyjnego, przyznanych wierzycielowi kosztów zastępstwa procesowego.

Wierzytelność na rzecz powódki nie została przez pozwanych uregulowana. Powódka składała dwa wnioski o zawiąwanie do próby ugodowej, ale postępowanie ugodowe nie przyniosło rezultatów.

Powódka pismem z dnia 1 sierpnia 2016 r. wezwała pozwanego A. D. (1) do zapłaty wierzytelności. Podobnie pismem z tego samego dnia wezwała D. D. (2) do poddania się dobrowolnej egzekucji.

Powyższy stan faktyczny ustalony został przez Sąd na podstawie wyszczególnionych powyżej dowodów z dokumentów, które uznano za autentyczne i wiarygodne. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości. Nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową, a strony również nie kwestionowały tych dokumentów.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazał, że pozwany A. D. (1) pomimo prawidłowego zawiadomienia nie stawił się na żadną z rozpraw i nie złożył odpowiedzi na pozew, co uzasadnia zastosowanie wobec niego normy zawartej w art. 339§1 k.p.c. i wydanie wyroku zaocznego.

Powódka D. D. (1) domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanych łącznie kwoty 384.934,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi z tytułu zawartych z pozwanym

A. D. (1) umów sprzedaży opiewających łącznie na powyższą kwotę, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej D. D. (2) do wysokości wartości nieruchomości pozwanych, na których ustanowiona została na jej rzecz hipoteka umowna

W pozostałym zaś zakresie, dotyczącym kwoty 20.544 zł, żądanie to należało w stosunku do pozwanej H. D. (1) oddalić, jako nieuzasadnione. Pozwana bowiem nie może odpowiadać ponad ustanowione zabezpieczenie hipoteczne, a ze złożonego przez nią oświadczenia wynika, że wiarygodność wynikająca z tej faktury nie była objęta przez nią oświadczeniem o ustanowieniu hipoteki.

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Ponieważ to strona pozwana przegrała proces, jest zobowiązana do zapłacenia powstałych w jego toku kosztów. Ponieważ Sąd zasądził od pozwanych A. D. (1) i H. D. (1) solidarnie kwotę 364.390,64 zł, zwrocie na rzecz powódki podlegała część opłaty sądowej w wysokości 18.220 zł oraz koszty zastępstwa procesowego, które zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia MS z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych wynoszą 10.800 zł, a także koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, co łącznie daje kwotę 29.037 zł, o czym orzeczono w punkcie IV sentencji wyroku.

O kosztach zasądzonych od pozwanego A. D. (1) orzeczono w myśl tej samej zasady, zasądzając kwotę 1.028 zł z tytułu pozostałej części opłaty sądowej od pozwu.

Z kolei zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 9.12.2013 r.), wynagrodzenie kuratora ustanowionego w sprawie nie może przekraczać stawek minimalnych przewidzianych przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie. Stawka ta wynosi 10.800 zł netto. Biorąc jednak pod uwagę, że nakład pracy kuratora w niniejszej sprawie był niewielki Sąd ustalił wynagrodzenie w stawce niższej, tj. w kwocie 7.200 zł, powiększając ją o należną stawkę podatku od towarów i usług, co dało łącznie kwotę 8.856 zł zasadzoną od Skarbu Państwa tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora. Ponieważ kwota ta została uregulowana z zaliczki, którą wpłaciła strona powodowa, Sąd zasądził od pozwanej H. D. (1) na rzecz powódki kwotę 8.856 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych z tego tytułu w sprawie.

Zgodnie z art. 333§1 pkt 3 k.p.c. jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny, Sąd z urzędu nadaje mu rygor natychmiastowej wykonalności przy jego wydaniu, o czym orzeczono w punkcie VIII sentencji wyroku.

Wyrok ten zaskarżyła apelacją w całości w części jej dotyczącej (pkt II, IV, VI) pozwana reprezentowana przez kuratora dla nieznanej z miejsca pobytu.

Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi Okręgowemu. Wniosła także z ostrożności o nie obciążanie pozwanej kosztami postępowania ze względów słuszności.

Pozwana zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia przez ustalenie, że pozwana w sposób nie skrupowany i wolny w szczególności od wad oświadczenia woli zaciągnęła zobowiązanie wobec powódki; naruszenie prawa procesowego przez wyjście w odniesieniu do pozwanej poza przedmiot procesu, przez uwzględnienie powództwa w sposób ujęty w zaskarżonym wyroku, mimo, że treść pozwu wskazywała na pozbawione ograniczeń żądanie zasądzenia należności od pozwanej jako dłużnika osobistego; naruszenie prawa materialnego przez przyjęcie, że pozwana jest zobowiązana wobec powódki.

W uzasadnieniu kurator wskazał, że nie zna motywów orzeczenia, bo nie doręczono mu uzasadnienia sądu. Zaakcentował oderwanie żądania pozwu od ograniczenia odpowiedzialności pozwanej.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie, podkreśliła, że pozwana składała oświadczenia świadomie w formie aktu notarialnego; Sąd I instancji nie wykroczył ponad żądanie pozwu, uwzględnił powództwo w granicach przedstawionych dowodów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne. Sąd I instancji przeprowadził wnikliwie postępowanie dowodowe i trafnie ocenił dowody wyprowadzając prawidłowe ustalenia stanu faktycznego do którego trafnie odniósł przepisy prawa materialnego.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego i wywodów apelacji nie wynika żadna przesłanka mogąca poddawać w wątpliwość działanie pozwanej w sposób świadomy i nieskrepowany, dobrowolny. Przemawiają za tym dodatkowo okoliczności związane z tym, że pozwana zabezpieczyła rzeczowo długi męża prowadzącego działalność gospodarczą i to w formie aktu notarialnego.

Zarzut orzeczenia ponad, czy obok żądania pozwu także nie był zasadny. Powódka w pozwie przedstawiła okoliczności faktyczne wskazujące między innymi na wyłącznie rzeczową odpowiedzialność pozwanej. Sąd I instancji w granicach określonych przez ustalenia faktyczne mieszczące się w podanych w pozwie okolicznościach faktycznych orzekł o częściowym uwzględnieniu kwotowym żądania skierowanego do powódki oraz o ograniczeniu zakresu odpowiedzialności co niewątpliwie mieści się w granicach żądania pozwu.

Zarzut naruszenia prawa materialnego przy wskazaniu, że brak było podstaw do przyjęcia, że pozwana jest zobowiązana wobec powódki, nie mógł odnieść skutku w ustalonym stanie faktycznym, przy treści aktu notarialnego zawierającego oświadczenie o ustanowieniu hipotek.(k. 16 i n.).

Kurator pozwanej był prawidłowo zawiadomiony o rozprawie w dniu 16 października 2017 r., nie był na niej obecny i nie złożył wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Na rozprawie apelacyjnej wskazał podobnie jak na rozprawie przed Sądem Okręgowym, że poszukuje kontaktu z pozwaną która w nieodległym czasie zdecyduje czy ujawni adres swego miejsca pobytu. Odległość czasowa pomiędzy tymi rozprawami była wystarczająca dla podjęcia takiej decyzji jeśli choćby pośrednio i bez udziału kuratora uzyskała informację o procesie.

Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a o wynagrodzeniu kuratora na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów... (Dz. U. 2013r., poz. 1476), w związku z treścią § 3 rozporządzenia z dnia 9 marca 2018 r. (Dz. U. 2018 r., poz. 536).

SSA Anna Kowacz Braun SSA Ja Kremer SSA Izabella Dyka